

(NE)DISKRIMINĀCIJAS BIĻETENS 2025. gada oktobris

[Latvijas Pensionāru federācija rezolūcijā aicina Saeimu](#) no 2027. gada ieviest nodokļu atvieglojumus darba devējiem, kuri pieņem darbā cilvēkus vecumā virs 50 gadiem, tai skaitā pensionārus. Ievērojot sabiedrības novecošanās tendenci un rūpējoties par vecāka gadagājuma cilvēku dzīves kvalitātes līmeņa uzturēšanu, Pensionāru federācija aicina Saeimu izstrādāt valsts politiku laika posmam no 2027. līdz 2031. gadam ar mērķi **iespējami ilgāk saglabāt ikvienu darbspējīgo personu Latvijas darba tirgū**. Tostarp federācija aicina apsvērt iespēju ieviest Latvijas darba tirgū principu "trīs vienā", kas nozīmē triju paaudžu pārstāvību iestādēs un uzņēmumos, kur nodarbināti 60 un vairāk cilvēku.

[7. oktobrī Eiropas Parlamenta deputāti izvērtēja](#) nesenos antisemitiskos starpgadījumus un aizspriedumus pret ebrejiem visā ES. Saskaņā ar ES Pamattiesību aģentūras 2024. gada aptauju **96 % ebreju respondentu jau pirms 2023. gada 7. oktobra uzbrukumiem bija saskārušies ar antisemitismu**. Kopš tā laika plašsaziņas līdzekļi ziņo par incidentu skaita un smaguma pieaugumu visās ES dalībvalstīs. Tie saistīti ar situācijas pasliktināšanos Gazā.

[7. oktobrī Strasbūrā tika nosauktas filmas, kas sacentīsies par 2026. gada LUX skatītāju balvu](#). Kā uzsver Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja Roberta Metsola, šīs filmas iemieso Eiropas Parlamenta (EP) apņemšanos aizstāvēt demokrātiju, brīvību un daudzveidību, vienlaikus risinot **problēmas, ar kurām saskaras mūsu sabiedrības, sākot no iekļaušanas un cilvēktiesībām līdz jauniešu garīgajai veselībai**. Piecu filmu bezmaksas seansi visās ES dalībvalstīs notiks līdz 2026. gada aprīlim. Saskaņā ar EP apņemšanos nodrošināt piekļūstamību pirmo reizi izvēlētajām filmām būs subtitri nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem cilvēkiem. Eiropas iedzīvotāji un EP deputāti par savu iecienītāko filmu var balsot [LUX skatītāju balvas vērtēšanas platformā](#). Katra no balsu grupām veidos 50 % no gala rezultāta.

LUX skatītāju balvu kopš 2020. gada kopīgi piešķir EP un "European Film Academy" sadarbībā ar Eiropas Komisiju un kinoteātru tīklu "Europa Cinemas".

[Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātris ieviesis](#) audioaprakstu skatītājiem ar redzes traucējumiem krievu valodā. Audioaprakstu pirmo reizi izmēģināja 4. oktobra izrādē "Kankuna", kur skatītāji austiņās tiešraidē varēja dzirdēt skatuves darbības, gaismas un kustību aprakstus. Paralēli tiek veidota jauna tīmekļvietne ar piekļūstamības risinājumiem lietotājiem ar dažādiem funkcionēšanas traucējumiem.

[Bērnu slimnīcas fonda Vecāku māja sāk jaunu projektu](#), kura laikā tiks sniegts holistisks atbalsts bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenēm. Projekta laikā **50 bērni ar funkcionāliem traucējumiem un viņu aprūpētāji saņems multidisciplināru atbalstu** – psihologa, mākslas terapeita, fizioterapeita, sociālā darbinieka un garīgās aprūpes speciālista konsultācijas, kā arī individuālas un grupu nodarbības. Projekta mērķis ir uzlabot bērnu un viņu aprūpētāju dzīves kvalitāti, nodrošinot individualizētus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, kas palīdz atjaunot gan fiziskās, gan emocionālās, gan sociālās spējas.

Atzīmējot Starptautisko baltā spieķa dienu, [Latvijas Nacionālais mākslas muzejs \(LNMM\) piedāvā jaunu ekskursiju formātu](#) "Sajust un saklausīt mākslu", kas veidots, domājot par cilvēkiem ar redzes traucējumiem, bet paredzēts ikvienam interesentam. Ekskursija notiks LNMM pastāvīgajā ekspozīcijā "Latvijas māksla. 19.-20. gadsimts", un tās dalībnieki varēs izziņāt mākslas darbus, klausoties audioaprakstus, izmantojot taktilas gleznu kopijas, kā arī ar taustes palīdzību iepazīstot atsevišķus interjera un tēlniecības elementus. Audioapraksti un taktilie materiāli ļauj iepazīties ar Jaņa Rozentāla, Vilhelma Purviša, Teodora Zaļkalna un citu autoru darbiem. Ekskursijā izmantotie mākslas darbu audioapraksti ir pieejami arī digitāli – LNMM [tīmekļvietnē](#) un mobilajā lietotnē "Mākslas muzejs".

Pērn Latvijā bija apmēram **55 300 darba tirgū neaktīvas personas ar invaliditāti vai ilgstošu darbnespēju**, no kurām atbilstoša pieprasījuma gadījumā darba tirgū varētu iesaistīt ap 9 000 cilvēku, [15. oktobrī Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas sēdē](#) minēja Ekonomikas ministrijas pārstāve Signe Briķe.

Cilvēku ar invaliditāti iesaiste darba tirgū joprojām ir zema vairāku iemeslu dēļ – galvenokārt diskriminācijas un sabiedrības aizspriedumu dēļ, kā arī darba vietu fiziskās nepieklūstamības, nepietiekama finansējuma pielāgošanai un iekļaujošās izglītības trūkumu dēļ.

[Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta apgāds laidis klajā Baltijas romu vēsturei veltītu fotoalbumu](#) "(Ne)redzamās vēstures. Baltijas romi arhīvu fotogrāfijās", kur apkopotas 100 fotogrāfijas no 23 Baltijas valstu arhīviem un muzejiem. Albumā apkopotas arhīvu fotogrāfijas, kurās redzamas romu kopienas visās trijās Baltijas valstīs pirms Otrā pasaules kara. Fotogrāfiju atlasē iekļautas gan vēsturiskās tēmas (tradicionālais apģērbs, ceļošana un nometņošana, tirgi, zīlēšana, zirgi, sadursmes ar policiju, genocīda jautājumi), gan studiju portreti un arī fotogrāfijas, kas **izaicina stereotipus un parāda romus kā līdzvērtīgu pilsoniskās sabiedrības daļu**.

2025. gada 22. oktobrī Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars” notika [starptautiska konference “Kultūras renovācija”](#), ko rīkoja “Nodibinājums Liepāja 2027”. “Kultūras renovācija” fokusējās uz to, kā veidot kultūras vidi, kas ir ne tikai tehniski piekļūstama, bet arī patiesi saprotama, uztverama un jēgpilna dažādām sabiedrības grupām – cilvēkiem ar redzes, dzirdes, kustību, kognitīviem vai emocionāliem izaicinājumiem, dažādu vecumu pārstāvjiem, kā arī cilvēkiem ar atšķirīgu sociālo pieredzi un vajadzībām.

[Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra fonds sāka īstenot](#) bērnu un jauniešu integrācijas programmu. Projektu atklāja ar koncertuzvedumu “Japānas pasaka” un ekspertu diskusiju par **bērnu ar invaliditāti iekļaušanu sabiedrībā, izmantojot kultūru kā integrācijas platformu**. Koncertuzvedumi notiks Cēsīs, Liepājā, Jelgavā un Rēzeknē, kā arī Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā un skolēniem būs bez maksas. Pirms katra koncerta diskusijā, kuru vadīs psiholoģe Madara Lapsa, eksperti runās par aizspriedumiem un iespējām veidot iekļaujošu vidi skolās un kultūras institūcijās.

[Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts publicējis jaunāko ziņojumu “Reakcija uz vardarbību dzimuma dēļ migrācijas kontekstā: ES dalībvalstu politikas un darbību kartēšana”](#). Pēdējos gados migrācija uz Eiropas Savienību ir ievērojami palielinājusies konfliktu, klimata pārmaiņu un ģeopolitiskās nestabilitātes dēļ. Lai gan globālie dati ir ierobežoti, pieejamie pierādījumi liecina, ka šīs krīzes nesamērīgi ietekmē sievietes un meitenes, palielinot viņu pakļautību dzimumvardarbībai. Migrantiem, īpaši tiem, kas ir piespiedu kārtā pārvietoti vai bez dokumentiem vai saskaras ar multiplām diskriminācijas formām, ir lielāks seksuālas, fiziskas, psiholoģiskas un ekonomiskas vardarbības risks. Tomēr esošie risinājumi visā ES bieži vien ir sadrumstaloti, nepietiekami finansēti un nepietiekami dzimumsensitīvi.

[Eiropas Komisija izsludinājusi pieteikšanos](#) 2026. gada Eiropas iekļaušanas un dažādības galvaspilsētu balvai. Konkurss, kas tika iedibināts 2022. gadā, ir iespēja ES pilsētām, ciematiem vai reģioniem izcelt politikas nostādnes un iniciatīvas, kas rada daudzveidīgāku un iekļaujošāku vidi.

Balva tiek piešķirta divās galvenajās kategorijās: vietējās pašvaldības ar vairāk nekā 50 000 iedzīvotāju un vietējās pašvaldības ar mazāk nekā 50 000 iedzīvotāju. 2026. gadā vietējās pašvaldības tiks apbalvotas arī īpašā kategorijā: iekļaujoši darba tirgi visiem.

Balvas tiks pasniegtas 2026. gada 21. aprīlī Briselē. 2025. gada uzvarētājas bija Utrehta Nīderlandē un Mariehamna Somijā.

[Latvijas Arhitektu savienība sadarbībā ar Labklājības ministriju](#) aicina dažādu nozaru profesionāļus pievienoties **semināram par vides un informācijas piekļūstamības nodrošināšanu**. Tiešsaistes seminārs notiks 20. un 21. novembrī un [ir atvērts ikvienam interesentam](#). Motivētākie dalībnieki veiks praktiskus uzdevumus un 9. decembrī klātienē kārtos pārbaudījumus, lai kļūtu par piekļūstamas vides ekspertiem.